

9-го мая 1916 г.

№ 5-й.

Акжы:

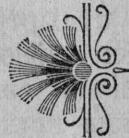
1 и-лан 1 т. 20 ур.

1/2 — 70 ур.

Кок арнь-
аштый ик
кана лэн-
тэш.

Война

Увэр.

Адрессы: г. Вятка, Губернская Типография.

„Война-Увэрим“ налшы шамычлан кок-
кум шомак.

Ик марий тыйгэ:— „Война увэр“ пэш шуэ лэктэш. Ик номержым наллат да, вэсь нумержүй толын шумэшкүй вучаш юссы, сарыштүй молдиймий йылэрек шинчмын шуэш. Кэчүй юэда „Увэр“ лэктэш бэлүү гын, пэш сай лийэш бэлүү“, манын воза. Вэсүжүй:— „Марий газетан— „Война увэрим“ лүмжүй мыйланэм огэш кэлший. Тудым: али— „Волгыды“, али— „Кэчү“, али— „Үжар“ манын лүмдаш күлэш бэлүү. Тугэ лүмдат бэлүү гын, туды газетам мыйнат налам бэлүү“, манын высажжүй воза. Тугайы сирымаш мэмнан-дэкүй пэш шукүй толэш.

Чын, „Война увэр“ шуэ лэктэш. Мэ шкэ „В. увэрим“ кэчү юэда лукшаш вэрчүй улүй вийна-дэний толашэн. Тугэ гынат, мэ нымомат биштэн огна кэрт. Икэчэ газетам лукшаш түнэлмий-дэч онччүй, мэ палымы интеллигентный (образованный) марий, суас, оды-шамычлан тыйгэ: „газетанам налшы-шамыч—500 марий, 500 оды, 200 суас-лийэш гын, „Война увэр“ лүман газетам кум йылмий-дэний, марла, одыла, суасла, кок арньялан ик кана лукшаш лийэш. Мом маныда?“ манын сирымаш

шым колтэн улна юль. Нунын шукышт:— „сай паша, Йумыя полшыжүй, түнэлзэ!“ манын ваш сирымашым колтышт. Мэ түнэлна. Кийзүйт— „Война увэр“ (марла), „Сүгүш хабярляре“ (суасла) да „Вайнасын ивор“ (одыла) лэктэн шогат. Газетанам лукшаш түнэлмийна годым тыйгэ манын шонышна:— „газетам налшы марий-шамыч шагал лийш гын, марийлан оды дэний суас полша; оды-шамыч шагал лиййт гын, одылан марий-дэний суас полша; суас шагал лийэш гын, суаслан марий дэны оды полша“, манна. Кутгы Йумылан кумалын түнэлна.

Майын буйжылан газетам налшы-шамыч тыйнары лий: марий—230 ийн, оды—227 ийн, суас—120 ийн. Чылажы—577 ийн. Окса—483 тэнкат 90-ыр. погйнэн. Газетам налшы-шамычын шукышт газетам пэл илан вэлэй налайн улйт.

Тэбэ, чыла окса—483 т. 90 ыр вэлүй! Туды окса дэний мом биштэн кэртэт?! Кагаз (бумага) ак, ожны-сүжүйм ончэт гын, кызыт шым кана күйшүй, наборщик-шамычлан коккум кана утла пуаш (түлаш) возэш. Тугэ, газетанан ик номержүй 15—20 тэнкэлан возэш. Кум йылмий-дэний лиймий годым—45—60 тэнкэлан возэш. Бийдэй, тыйлэжлан кок-кана

луктат гын, 90—120 тэнкэлан толын возэш. Ушан-шамыч, биды шкэ шотлэн ончыза: 483 тэнкэ оксалан кузэ кэчы йэда газетам луктас?! 4830 тэнкэ лийэш быльы гын, тунам вэсь шомак лийэш быльы!

Пэш шукы шонышна-шонышна да, тыйгэ ойым ыштышна: „оксана шагал гынат, изын-изын, эркин-эркин, шуэ-шуэ, чарныдэ, „Война увэрыйм“ луктас“. Улй оксанам (483 т.) ончэн газетанам луктына, огна чарны. Марий-шамыч, полшыза! Газетам налши-шамыч шукы лийэш гын, пашана ончыкай кайа! Тугэ, газетан пашажы тэндан кидыштыда, полшыза!

С а р.

Эртышы ария-шамычысты Верховный Главнокомандующий штабжыгыч: „нэмыйч-шамыч тышти да тушти, фронтин чыла вэрьштижат, толын-толын крэдалын ончат да, мёнй чакнат“, манмы увэр шукы кана тольй. Нэмыйчын тугэ толашымашыжы мо лийэ гын? Сар пашам кугын шинчышы-шамыч тудым тигэ манын кутрат: „нэмыйч мэмнан вийнам, куатнам, шинчынэжы. Шинчэн шуктымы мёнгү, толын пижаш шона“, маныт. Кызыт Рига да Двинск манмы ола-шамыч ўмбалны пэш чонэштылыйт. Аэроплан-шамыч, дирижабль-шамыч, цеппелин-шамыч карак-шамычла чонэштылыйт. Мэмнан артиллерия нуным пэш шукы лукалэн пытара. Фронтин чыла вэрьштижат млаанды кошкэн шуйн. Кэчэ пэш умыр, пэш мотор. Пушэнгй лышташым шэлйн. Олык-шамычысты шуды күшкаш түналын.

Рига-Двинск. Рига ола-дэч 22—25 мэнкү кэчы шичмашкыла, Икснюль манмы станция лышны, вэк чарныдэй юджы кэчийж лукалат. Лүмй ѹук, Йүмй күдьртыймай гайы, Рига олашты шокта. Икснюль-дэч да Двина вүдийн шола сэржыгыч нэмийч мэмнам пэш поктынэжы, пэш толаша. Тугэ гынат нымомат ыштэн огэш кэрт. Мэмнан артиллеријят нэмийчийн артиллеријжы-дэч күчийн шэмийжий нарат изын огыл. Кызыт бындай мэмнан артиллерија пэш чот колта, кэртэш. Двина манмы вүд воктэн, Якобштадт-дэны Двинск коклапты, артиллеријской тул вэк огэш чарны. Кок могыргычт пэш чот луат.

Сморгонь-Барановичи-Пинск. Фронтин покшэл вэржы. Тыштат кок арнья тул чарнэн огыл. Тышти лүмй ѹук 40-мэнкү торашкы ражак шокта. Пэш чот лукалат. Лукальмы-дэч вара тышти эртышы арньашти шукы вэрэ пэш кугы крэдалашат лийин. Тугэ гынат нэмийч-шамычым артиллерија лышкы колтэн огыл. Нэмыйч мэмнан окопа шамычым налиней улмаш да, кэртэн огыл.

Пинск-Галиція. Тышти мэмнан-шамыч Олык манмы станция күдьлний ончыкыла кайэн улыйт. Налмы вэрьштишт пэш чот шогат.

Кавказский фронт. Трапезундым налмы-дэч вара мэмнан-шамыч пэш огыт вашкы. Корным да монь тёрлатат, шогымай вэрьштий чоткийдэмтэт. Эрзерум күдьлны да Муша дэй Битлис вэсь могырьшти мэмнан-шамыч ончыкыла пэш шукы кайэн улыйт. Битлис-дэч Месопотамияшкы мэмнан-шамыч пурэн улыйт. **Багдат** манмы кугы ола-дэкы шуйн миат.

Вердэн күдйлнүй. Йндй кок тыйзат пэлүй Вердэн олам нэмүч налаш толаша. Огэш кэрт. Нэмүч шамайч:— „Мэланна Верден огэш күл. Мэланна мо күлэш, мэ тудым нална“, манын кутрышыла коййт манэш. Кызытат шкэшт ийдэж-кэчайжы, вэж чарныдэ, Вердэн вэрэч крэдалыт.

Салоник. Тыштат крэдалмаш укэ. Артиллерийский тул огэш чарны. Тышкы Корф манмы остров-гыч крэдалаш серб салдат-шамайч пэш толнэшт да, грек кугыжа шкэ младыжы коч нүнүм огэш вончыкты.

Шэм тэнүүж. Апр. 24-жы эр ўжара дэний турокын „Бреслав“ лүман крейсержы руш флагын нöлтэлайн, Евпатория мантай ола-дэйш шолын толын да, тудым лёаш түнналын. Евпатория мэмнан ола. Тушкы кэнэжжим пэш шукуй чэрлы (туйы) шамайч погынат. Вор разбойник турокын пашажатвор-разбойник паша. Тока туды суусыргышы салдат-шамайчим погэн кошты „Португаль“ манмы парадым вүд пундашкы пуртэн колтыш. Кызыт адак ныколлан логалдым суусыргышы-шамайч погынным вэрим лўкалаш түнналын.

Чонэштэн коштын ыштым сар. Кызыт пэш шукуй калык чонэштэн коштэш. Тока нэмүч-шамайч куд цеппелин дэний Англияшкы чонэштэн мийэн улый да, шүдбэ-дэч утла бомбам кышкэн коштын улыйт. Тунам ик вэрэ 6 пёр-йин, З ёдрамаш колэн;— 19-пёр-йин да 8 ёдрамаш суусыргэн; 18 пёрт пудыргэн. Цеппелин-шамайч Англиян пэш көргышкыжак пурэн кэртэн огыт ул. Нуунүм артиллерия мёнгүй саурэн.

Г е р м а н и я .

Сар түнэлмий годым Вельгельм, Германія кугыжажб:— „Россія дэй Франція нэмүч мландым налишт. Ида пу. Чыланат тарбаныза!“ манын нэмүч-шамайчим олталэн сарышкы луктын улмаш. Кызыт йндй, кок ий нары эртүмий мёнгүй, нэмүч калык чынжым шинчыш. Кайзерин олталымыжы чыла калыкжыланат палы лий.

Тока рейхстагшты (Госуд. Дума) Либкнэхт лүман депутат шкэ йолтаяш-шамайч-дэны: „тыйдү кугы сарым Германія молан ышта? Туды кёлан күлэш? Тудлэч мо пайда лий-эш?!— манын правительство-дэч юдьн улыйт. Тудлэч вара, майин 1-жy (Германіяшты число мэмнан-дэч 13 кэчий ончайч толэш), германіяшты калык пэш пудранэн. Урэм-шамайч мучкы погынэн-погынэн: „сар вашкэрэак пытыхы, мир лийжы!“ манын калык кычкырэн-магрэн коштын. Тунам Либкнэхтэм полиция кучэн вострогышкы пэтрэн (шындэн).

Германіяшты кызыт калыклан пэш нэлүй. Кочкам да йүаш йндй нымоат огэш код. Пэлбэч, вээс ёрдых кугыжаныш шамайч-гыч, кондаш огэш лий; кондаш лийэш гынат, пэш нэлүй да, пэш ѹйсүй.

Германіян пашажы сарышты ожныжым пэш сай кайыш. Йндй тугэ огыл.

Германія Верденэш мийэн кэрэлтий. Йндй тушан туды пүжым пудырта. Кок тыйзат пэлүй толаша. Пэш шукуй калыкжым, куатжым, вийжым пытарыш йндй. Ны Россія, ны Англія, ны Франція Германіям пытарыдэ инэшт чарны. Нэмүч калык тыйдымат шижж. „Кайзер, Вильгельм, мир юдаш вожилэш“, майт.

Чын, мэмнан калыкланат тыйдү сар йыбыртымаш огыл, пәш йөсий, пәш нэлүй. Тугэ гынат чыташ күләш. Пашам мучашшкыжы шукташ күләш. Германіям пытарап күләш. Кызыт түдүм от пытары гын, туды адак 40-50 ий-гыч буйжым нөлтәләш.

Генерал Сухомлинов.

1914 ийштү, сар түналмы годым, мэмнан военный министр **Сухомлинов** ыльй. Сар түналмы мөнгү тудын пәш шукы осал пашажы палы лийин. Тунам тудым министр-гыч волтышт (луктыч) да, чыла пашажым ончаш „слѣдствиѳ“ ыштэн улт. Слѣдствиѳ тудын титажжым муйн. Кызыт Сухомлиновым закон почәш вострогыш (Петропавловская маным крѣпостьш) шындэн улт. Кызыт слѣдствиѳ пытэн огыл.

Нэмич йынным мөш шотла?

(Йын ак).

Нэмич шотлымыла йыннын акжы — 300 марка (мэмнан оксалан — 150 тэнкэ). Голландия газета-шамыч тыйдү нэргэн тыйгэ маныт: „Нэмич-шамыч сарышты колышы салдат-шамычым погаш ик (особый) командам ыштэн улт. Туды команда кырэдалын чарным мөнгү пәш башкэ колышы салдат-шамычым погаш түналәш. Вара ныл колышы йынным, вургэмштүм кудашын налыйт да, күртный воштыр-дәнү ик вэрәш пидайт. Вара вагонеш оптэн налыйн

кайат. Калышы салдат - шамычым ийлаташ нэмич-шамыч түрлү машинан конгам (комагам) лыштэн улт. Тугайы машинам конгашт нүнин пәш шукы. Йыннын капжы тугайы машинан конгашт йүләмшүй годым, ўжы (койажы) ик вэрәш погына, адак „нуар-анимал“ маным шүйжы (уголь) вэсь вэрәш погына. Тыйдү ўат нуар-анималат пәш күләш, пәш шәргү арвэр маныт. Йын капгыч лекшү ў „глицериним“ ыштымый годым пәш күләш арвэр маныт. Глицерижы шкэ оччыланжы пудешталтшы бомбам, топым, гранатам ыштымый годым шукы күләш маныт. Туләчла адак йын ў дәнү „нуар-анимал“ түрлү чiam, ваксам, химической препаратым ыштымый годым шукы пура, маныт. „Нэмич-шамыч сахарым, макароным, молы кочыш шамычым ыштымый годымат йын у дәнү „нуар-анималым“ шукы пуртат“, манын йүжү йын кутра.

Нэмич:— „колышы йыннын капжы тыйнары пайдам пуа:— ўйм—глицериним—120 маркалыйким, шүйм— „нуар-анималым“—150 маркалыйким, адак түрлү тыйгыдь күләш арвэрим—30 маркалыйким“, манын шотла. Сар түналмыдэч вара колышы салдат-шамычым ийлаташ погымы йын ўйм да „нуар-анималым“ ужалэн нэмич-шамыч 300,000,000 тэнкэ пайдам налыйн улт“, манын Голландия газета шамыч кутрат.

Эй, Йумы, йын осаллыйкжы дәнү күшкү мійэн шуын!

Калылан пайдалык сурт.

„Ик тунэмшылан кок тунэмдымым пуат да, огйт нал“ (огйт ваш-

талты), манмы шомак улы. Тунэмшы, түрлү кид пашазы ожсөк шэртгүй, ожсөк ончылны. Тунэмшын пайдажы шкэланжат пэш йёра, молыланат, вэсь калыкланат, йёра, насылжыланат кодэш.

Түн годым тунэмдймай айдэмий маска гай рок выньэмшти илэн; товар, күзү арвэржү кү дэны ыштымы улмаш, киндым изьыш ёдэн гын, рокым кид дэны пургэдэн ёдэн. Шукийжү чодра кайык шылым кочкын илэн.

Кызытшы айдэмий волгыдый, шокшы портшти ила. Күртнүм, шийм, шортнүм муйн түрлү арвэрим ыштэн. Вүд ўмбалны, вүд ўмбалны, мланды ўмбалны кошташат түрлү арвэрим ыштэн, чонэшташат ёнүм мүйн. Чыла тыйдэ ёнүм ожсөк изьын-изьын тунэмшы шамыч шонэн луктын улт. Түн айдэмий-лэч түнчлэн аллы мартэ эрэ сайым, куштылгым, ёнүм шонэн луктыт. Ончыкжат тугак, эрэ чарнайдэ, чыла калык ёнүм, куштылгым, чойам кычалеш. Ожсы тунэмдймай калыкын шонэн лукмийжү шагал лийн. Варажү түрлүлан тунэмшы калыкын утларак лийн. Кэч могай калык тунэммийжү сэмийн утёр ёнүм кычал луктеш. Тудын ёнжү пайдажы калыкжылан, насылжылан, пайдалан кодэш. Тыйгэ юйнин порыжы, тунэммийжү, шонэн лукмийжү вэсыланат пайдалан курым мучкы кодэш.

Тыйдэ түньяшты кэч могай юйнин аллы калыкын порыжы, пайдажы шкэланжы вэлү огыл, вэсыланат йёра. Ик ушан юйнин шонэн лукмий арвэржү насыл гыч насылыш кайа, тудын порыжы, пайдажы вэс юйнлан, калыклан ик вэрэш оптыймай гай кодэш. Раш унлаш тый-

дым тыйгэ каласаш лийэш. Түн годсэк улы ушан, уста айдэмий, вэсылан, туд лэч вара илышылан, калыклан пайдалык күгү суртыйм ышташ полша. Кү сурт ышташ иктү күйм, кэрмийчим конда, вэсы ошмам да вүдым, кумышы пуйм, күртнүй арвэрим, устарак шамычжы йамдыйжү нэргэш, күлэш вэрш, оптат. Тэвү тыйгак улы калыкшти ушан, уста шамычын порыжы, пайдажы вэсылан күгү суртлан йамдыймай гайы кодэш. Нунай шкэ күгү поры пашаш-дэны калыклан пайдалык күгү суртыйм ыштат.

Тыйдэ түньяшты улы юйнин пайдажы вэсылан кодшай. Моштэмэтий, шынчмэтий, порэтим мландыш ит наангай, вэсылан насылэтлан, калыкэтлан пуэн коды. Тыйнин кодымай порэт калыклан пайдалык күгү сурт ыштамашкы пура. Тыйдэ суртлан поры пашат ик-кок ошма пырчы нары кодэш гынат, калыклан пайда лийэш.

Мэ марий калык насылналан монгай пайданам кодэна? Йонгылыш, пычкэмшти илмийнам кодэна гын вэлү? Мэмнан пайдана насылланна огыл, шкэланнат укэ гай вэлү чүчэш. Калыклан пайдалык суртлан ик ошма пырчат пурдэ кодэш, ала мое?

Пайдалык сурт ышташ полша түрлүлан тунэмаш күлэш. Шкэланжат, молыланат пайда лукташ чылалан кнагам, түрлү кид пашам тунэмаш күлэш. Вээт тунэмдэ юйндалымат ышташ ок-лий.

Тунэмшы изъай-шолбы шамыч! Тээт улы моштэмийда дэний, кэртмийда дэний, ушда дэний калыклан пайдалык суртлан күйм, ошмам, кэрмийчим, извэскам, вүдым, пырнишам күртнүм, молы күлэш арвэрим

нумалза. Утларак монгыйшэйжий йамдыйжим нэргэш оптыза. Эрэ шкэланэт вэлүү илэн ўмыр шукташ—Йумын күштэй маштат, айдэмийн законыштат йондымын паша лийэш, тудын пэл илүүш вэлүү лийэш. Чайла монгиймьда, ушда, шинчиймьда, порыда калыкланда, насылланда йорыж.

„Шкэндым йөрөтэйм сэмийнак вэсиймат йөрөтэй“ манмын Йумын күштэйм почёши илүүш айдэмий, пайдалык сурт шукташ, монгиймьжий сэмийн ўмыржий мучкы эрэ порын күлэш арвэрэйм йамдьла. Шкэнжим гына йөрөтэйш пайдалык суртлан шүтэйшбила койэш гынат, тудын арвэржий пайдалан охийр. Йүжийн арвэржий ўмбач ончаш пэш мотор койэш гынат, шкэжат шүмлан пижийла чүчэш гынат, тудым сайрак шэкланэт гын, мотор арвэржий пайдалан охийр; шкэжат, руш маньыла, рывыж коваштий чийший пирүү вэлүү.

Ожны мэмнан калык нэмийч шамычим пэш моктат бэлүү,— „нэмийч пэш саййын, пэш тунэмший, чайла шүтэн монгота“, маныт бэлүү. Тудын дэний родым, таным шүттэй бэлүү. „Тудын пайдалан йора“, манын, погымий пий шортиныштэймат тудлан пуут бэлүү; шайл дэний киндымат тудлан пукшат бэлүү. Кызыг биндэ нэмийч чайла калыкын шынчам почы; тудын ўмбажий рывыж коваштий кудакшалты, тудын пирүжийм нальшт. Калыклан пайдалык суртлан йамдьлмий арвэрштий нэмийч калыкын осалжат шукыр улмаш.

Войнуштий ваштарэш толшы салдат шамычим салдат пуштман, плэнишкат налман. Молын калыкжим: шонтыйм, ёдрамашим, йоча шамычим түкиман огыл. Пирүн нэмийч ёдрамашимат, азамат пуштэш, плэнүүш

налмайжимат пэшак орландара, пуштэш. Нэмийч Йумын күштэймимат, айдэмий законымат пужэн, улы түннэн порыжим шканжы налийж, чыным йолжы дэны тошкэн пытарнэж. Нэмийч гайи чондымын калыкын пайдалык суртштий калыклан шорыжий порыжий шагал, тудын порыжы шкэ калыкжим пытараш вэлүү йорыш.

Калыклан пайдалык суртштий порыдам гына йамдьлза, тушкы күштра бинжы нурь, шканда пайдалык чайла калыкланат пайда лийжы, порыда дэний насылдат нёлтэлтиш.

Нэмийчны шэр тэмийн.

Тыдэ сарышты мнаар ола, мнаар яал, мнаар калык пытшти. Шукыр яалын вэржат биш код. Калыкжий түжэм дэний, миллион дэний пытат. Казнажым шотлэн шукташат ох-лий. Мэмнан күгэжанак суткашты 30 миллион тэнгэ пыта. Кёлан күлэш лийн тываар вүр.—Нэмийч күгэжжа **Вильгельмлан**. Тудын айдэмий огыл,—калык мор. Мэмнан родына серб калык биндэ пытэн шуыч. Нууним нэмийч шамыч шкэ мландый-гычышт поктэн луктыч: шукыжы Грек-ла Италыя мландыйш шылайн кайшт; йүжийж альш шкэ мландыштыштак орланэн илат; йарнышы серб шамыч вильям кычал кочкыт, йоча шамычышт пилэч кодшы луйм погэн нуулдат; нууним шортын коштий абашт, акашт-шамычим нэмийч салдат-шамычим кучэн мыйскылат. Кон паша тыйдэ? Вильгельм морын. Йын каргыши шканжат ик-кана толын пэрна дыр?—Шуэш, мүндбэр огыл, тудым йын

огыл, шкэ калыжат карга. Кунам ок каргы?! Кызыт туды французын **Верден** ола йүмалан кум ариштый кок шүдү түжэм калыжым тойэн кодыш; тыйлан ик шучкы нэмичат тау ок ышты дыр. Кызыт Берлин олалты салдат шамычым сарыц нангаймын вагон шамычым нэмич калык, пушташ ида нангай,—манын, кучэн шогалтат, начальник шамычышт чарышыжым пушкы дэны лүат. Тэвэ асал нэмичын шэржим сартыгэ тэмийш. Сарлан түнгэлмий годым нэмич—“тыйдэ кугыжам пытарэна, вара туды кугыжам пытарэна, вара туды кугыжам пытарэна,—манэш бльы. Кызыт туды-сарын чарныза, манэш да, молижий тудым пытардэ огыт чарны.

Их салтак йэнйин лу салтак йэн воштарзш шолгымыжы.

(Яран йылмы)

1914 и годым октябр түлэйзин **Ратошино** манмы вэрйшти пэш политика (воштылмаш) паша лийн. Австро-германской войскы мёнгэш чакнымы годым мэмнан мланьшкы лу австрійскій офицерблья йамын толын улыйт. Нуны мэмнан мланьшкы вэрийн шканышт пушалташ кычалаш түнгэлайн улыйт. Тыгэ нуны вашкэ их ксендзым (католической попым) вэрэштийн улыйт. Австрійскій офицерблья ксендзым пэш сорбалаш түнгэлайн улыйт.—“Мэмнам портышкэт пуртэн пушалтары”, манын ойлаш түнгэлайн улыйт. Ксендз тигэн йамшы унабльам портышкыжы цурталш лийн. Туды нуным портышкыжы окнаживалит пуртылан түнгэлайн. Австрій-

скій офицер-блъя вашэ-вашэштыйм окна-вашт ксендз портышкы шүкэн пураш түнгэлайн улыйт. Вара ксендз: “Йамшы австрійскій офицер-блъя окна вашт портышкы пурымышт пэш потикан койын улмаш”, манын каласкалан түнгэлайн. Кум австріец-блъя иквэрэш вуйыштыйм ик окнашкы чыкэн улыйт да, ийжин шинчын улыйт. Нунылан ончылкат, шолькат лэкташышт окли улмаш. Портышкы пурымышт мёнгэ австрійскій офицер-блъя ксендзым пычалышт-дэны лүдйктэн кочкаш кычалаш түнгэлайн улыйт. — “Ксендз! ксендз!” Кө гала пэш түчийн кычкырапш түнгэлайн. Ксендз: “ма күлэш?” манын йүкэм пуэн. Вара палйдымы йэн:—“Кө тый-дэнэт улый?” манын йадын. Ксендз:—“мый-дэнэм лу австрійскій офицер-блъя улыйт”, манын каласэн. Ксендзым кычкырьшы—ончыл позицишты шолгышы руш-салтак улмаш. Австрійскій офицер-блъя тыйдэ руш салтак йукэш пэш чот лүдйн улыйт. Нуны чыла русской войскы тышкы толын улмаш манын шонэн улыйт. Тыгэла шкэтшы ик руш салтак лу австрійскій офицер-блъям лүдйктэн шынтэн. Вара руш салтак австрійскій офицер-блъялан ик йэнгыч портгыч лэктапш шүдэн. Нуны чылан иктин иктин ксендз портгыч ичалыштим руш салтак юал нумалан оптэн лэктап тунгэлайн улыйт. Тыгэ ик руш салтак йэн шкэтшы лу австрійскій офицер-блъям плэнйш налайн. Вара туды нуным йыгырэ шогалтылан түнгэлайн. Тыйдэ руш салтаклан полшаш эшэ кок ротний салтак-блъя толын шогалын улыйт. Тыгэ ик руш салтак лу йэн ваштарэш шолгэн.

О бъявлениe.

КНИГИ

изд. С. А. Козловского для самообученія: Рѣш. и подробн. объясн. 2—10-ю спос. всѣхъ ариѳм., алгеб., геометр., триг. и анал. зад. сборниковъ: 1) Верещагина; 2) Малинина и Бур.; 3) Гольденберга; 4) Евтушевскаго ч. ч. I и II; 5) Арбузова и К°; 6) Шапошникова и Вальцова; 7) Киселева; 8) Сорокина; 9) Рыбкина; 10) Клюновскаго; 11) Минина; 12) Вулиха; 13) Давидова; 14) Бычкова; 15) Стеблова; 16) Злотчанскаго; 17) Воинова; 18) Горячева; 19) Физ. Пономарева; и др. Скидка 20 проц. при Вашей перес. Подроб. объявл. съ образц. рѣш. зад. высылаю бесплатно. Выписывать исключ. по адресу: Бѣлая-Церковь, Киевск. губ. С. А. Козловскому. Принимаю изданіе матем. книгъ, рѣшеній, темниковъ, конспектовъ, программъ и ищу опытныхъ авторовъ.

